

concerto
BUDAPEST

MIHAIL PLETNYOV © Májchánovský Alexei

MIHAIL PLETNYOV
TAKÁCS-NAGY GÁBOR

és a Concerto Budapest

2022. MÁRCIUS 18. 19.30 | Müpa

BEETHOVEN

Egmont-nyitány, op. 84

BEETHOVEN

III. (c-moll) zongoraverseny, op. 37

1. *Allegro con brio*
2. *Largo*
3. *Rondo. Allegro – Presto*

– szünet –

CSAJKOVSZKIJ

IV. (f-moll) szimfónia, op. 36

1. *Andante sostenuto – Moderato con anima*
2. *Andantino in modo di Canzona*
3. *Scherzo. Pizzicato ostinato. Allegro*
4. *Finale. Allegro con fuoco*

Közreműködik: **Mihail Pletnyov** zongora

Concerto Budapest

Vezényel: **Takács-Nagy Gábor**

MIHAIL PLETNYOV karrierje 1978-ban indult, amikor aranyérmet szerzett a 6. Nemzetközi Csajkovszkij Versenyen. Egy bő évtizeden át elsősorban mint kivételes képességű zongoraművészt ismerte a zenei világ, 1990-től, az Orosz Nemzeti Zenekar megalapításától kezdve azonban karmesterként is elismertté vált koncentrált, pontos és szenvedélyes interpretációinak köszönhetően. A két évtizede Svájcban élő művész számos egyéb elismerés mellett több Echo Klassik- és egy Grammy-díj birtokosa is.

TAKÁCS-NAGY GÁBOR 2002 óta vezényel, 2007-ben lett a Verbier Fesztivál kamarazenekarának zeneigazgatója, 2011 óta a Manchester Camerata vezetője, 2012 óta a Budapesti Fesztiválzenekar első vendégkarmestere. Hegedűművészként a máig nevét viselő Takács Kvartett primáriusaként szerzett világhírnevet. Számos kimagasló elismeréssel díjazták, 2021-ben Magyarország Érdemes Művésze díjjal tüntették ki, és ugyancsak a közelmúltban vált a Prima Primissima Díj birtokosává. Vezénylését az érzelmi hitelesség és a személyes átélés hatja át – számára minden hang egy történetet mesél el, amelyet a zenészekkel együtt kelt életre.

Az ember joggal gondolhatná, hogy egy olyan hangversenyen, amelynek műsorán Beethoven Egmont-nyitánya és 3. zongoraversenye, valamint Csajkovszkij 4. szimfóniája szerepel, az estét tematizáló idea a hősiesség, a sorsszerűség és a példaértékű emberi küzdelem lesz. Az igazság azonban az, hogy a mai hangversenyen megszólaló alkotásokat az imént említett és a recepciótörténet során számtalanszor megerősített értelmezésen kívül még valami más is összeköti: a maguk korában megélt viszonylagos sikertelenség.

Ludwig van BEETHOVEN Egmont-nyitány, op. 84

Az *Egmont-nyitány* egy kísérőzene részeként készült el, amelyre Beethoven 1809-ben kapott felkérést. Bécs ekkoriban francia ostrom alatt állt, a város kulturális életét pedig – érthető módon – erősen tematizálta a zsarnoktól való szabadulás mítosza. A Hoftheater éppen ezért tűzte műsorára Schiller *Tell Vilmosát* és Goethe *Egmontját*, amelyek előadásához zenét is rendeltek a Hofoper karmesterétől, Adalbert Gyrowetz-től, illetve a császárváros zenei életének első számú látványosságától, Beethoventől. Beethoven, ahogyan arra voltaképpen számítani is lehetett, a megbízást ugyan roppant megtisztelőnek tartotta, a zenének a produkcióban betöltött szerepéről azonban egészen más elképzeléseket alakított ki, mint a megrendelők. Részletesen kidolgozott és a cselekményhez szorosan illeszkedő, ezért önállóan jószerével előadhatatlan tételeket írt, amelyekkel ráadásul késve készült el, ennél fogva a kísérőzene nem az 1810. május 24-i premieren, hanem csak a darab negyedik előadásán, június 15-én hangzott el először. Az *Egmont* egésze azóta sem vált a repertoár szerves részévé, szenvedélyes nyitánya azonban hamar megtalálta az utat a közönséghez.

Ludwig van BEETHOVEN III. (c-moll) zongoraverseny, op. 37

A III. zongoraversenye komponálása idején Beethoven ugyan nem küzdött hivatalos határidővel, de az alkotás folyamata ekkor is jóval hosszabb időt vett igénybe az eredetileg tervezettnél. A művet ugyanis 1800. április 2-án rendezett „zenei akadémiáján” kívánta bemutatni Burgtheaterben, mivel azonban a darab akkor még korántsem állt készen, jobb híján az első zongoraversennyel helyettesítette, 3. zongoraversenyét pedig csak évekkel később, 1803. április 5-én mutatta be, ezúttal Bécs hatalmas, új operaházában, a Theater an der Wienben. A műsoron a concerto mellett még két szimfónia, az első és a máso-

dik szerepelt, valamint a *Krisztus az Olajfák hegyén* című oratórium, amelyeket a jelenlévők mind jóval nagyobb érdeklődéssel követték a versenyműnél. Beethoven természetesen nagyrészt fejből zongorázott (a lapozást vállaló Ignaz von Seyfried leírásából tudjuk, hogy a kotta jószerével semmi mást nem tartalmazott, mint itt-ott „egy-egy olvashatatlan egyiptomi hieroglifát”, amelyekkel a zeneszerző alapvető formai információkat jegyzett fel magának), játéka azonban, bizonyára a kimerítő próbafolyamat miatt, nem volt igazán magával ragadó. Így a drámaian sötét hangvételő versenymű szinte álomvilágot idéző, irreális szépségű E-dúr lassú tétéle és C-dúrban kulmináló, lendületes zárórondója ellenére sem keltett mélyebb benyomásokat a premier magas jegyárakról panaszkodó közönségében.

Pjotr Iljics CSAJKOVSKIJ IV. (f-moll) szimfónia, op. 36

Csajkovszkij a maga részéről jelen sem volt a IV. szimfóniája 1878-as bemutatóján. Firenzében tartózkodott ekkoriban, és csak ismerőseitől, mecénásától és patrónusától, Nagyezsda von Mecktől, az este karmesterétől, Nyikolaj Rubinsteintől, illetve a zeneszerző Tanyejevtől kapott híreket a mű vegyes fogadtatásáról. Ami azt illeti egyébként, maguk a zenészbárátok sem voltak egészen kibékülve a kompozícióval, olyan műnek tartották, amely csak részleteiben hatásos igazán. Ennek oka a darab szerkezetében keresendő. Csajkovszkij ugyanis tudatosan tágította ki a szimfónia strukturális kereteit, amelynek négytétélességét és a tételek hozzávetőleges körvonalait, jelentősebb formai bázispontjait megőrizte ugyan, a zenei folyamatot azonban mégis meglehetősen szabadon alakította, a szerkezetet egy vissza-visszatérő motívummal tagolva. Ezt a motívumot Csajkovszkij a sorsszerűség, a leküzdhetetlen hiábavalóság és veszteség jeleként értelmezte művében (innen ered az alkotás ragadványneve is), programot azonban nem fogalmazott köré. A mű tematikus utalásokkal irányított szerkezete alapján véve nem is a szimfonikus költemény modern műfajával való kacérkodás eredménye. Sokkal inkább annak a 19. századi esztétikai elvárásnak a megnyilvánulása, amely bele akarta vonni a közönséget a műbe, be kívánta húzni a kompozícióba résztvevőként és tanúként, ennek érdekében pedig fokozatosan átformálta a klasszikusoktól örökölt struktúrákat, és a harmóniai keret friss, találékony próbára tétéle helyett a tematikus kontrasztokra, a melodikus karakterek erejére és a motivikus szerkezeti útjelzőkre helyezte a hangsúlyt.

Szerző: Rákai Zsuzsanna

MIKHAIL PLETNEV, GÁBOR TAKÁCS-NAGY and the Concerto Budapest

BEETHOVEN Egmont Overture, Op. 84

BEETHOVEN Piano Concert No. 3 in C minor, Op. 37

–intermission–

TCHAIKOVSKY Symphony No. 4 in F minor, Op. 36

Mikhail Pletnev – piano

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **Gábor Takács-Nagy**

Concerto Budapest's March concert presents three cornerstones of the symphonic repertoire. The concert opens with Beethoven's frequently played work, his *Overture to "Egmont"*, focussing on the tragic Dutch hero, Lamoraal, Count of Egmont. His execution led to the war of independence and, eventually, the victorious liberation of The Netherlands. The overture itself turned into the unofficial anthem of the Hungarian Revolution of 1956. It is followed by Beethoven's *Piano Concerto No. 3 in C minor*. The key of C minor in itself indicates a similarly tragic tone as in the Egmont Overture. Indeed, Beethoven's use of the key of C minor invariably suggests solemnity and man's fight with God. The worldwide celebrated pianist and conductor Mikhail Pletnev will play the solo part of the concerto, who founded the Russian National Orchestra in 1990. The Bonn-born master's works occupy an important place in his repertoire; he recorded Beethoven's nine symphonies in 2007. While an entire nation's destiny is at stake in the Egmont Overture, in the second part of the concert, we face the storms in an individual's life: The central theme of Tchaikovsky's *Symphony No. 4* – just like in Beethoven's *Symphony No. 5* – is destiny. The folk music collector Bartók might also come to mind when we recognise the Russian folk song *"In the Field Stood a Birch Tree"* in the finale of Tchaikovsky's symphony. The concert reflecting a unique musical and thematic relationship will be conducted by the ever-young Gábor Takács-Nagy, whose music is, as always, all heart and soul.

**concerto
BUDAPEST**

Moz art nap

A portrait of Wolfgang Amadeus Mozart, showing his face and upper torso. He is wearing a red coat with gold embroidery. The image is overlaid with horizontal digital glitch effects in red, white, and black.

**2022. április 3.
vasárnap 11.00-22.00
Zeneakadémia**

1 nap | 7 koncert | kiváló szólisták

**Jevgenyij Koroljov | Ljupka Hadzigeorgieva
Rost Andrea | Baráti Kristóf | Szűcs Máté
Takács-Nagy Gábor | Vashegyi György**

Művészeti vezető: Keller András

concertobudapest.hu

Concerto BUDAPEST

concertobudapest.hu

mupa
Budapest

